

Spis treści

Wprowadzenie (Jan Wrabec)	11
Einleitung (Jan Wrabec)	13

Góra Świętej Anny, jej sztuka i znaczenie

o. JOZAFAT ROMAN GOHLY OFM

Treści ideowe figury św. Anny Samotrzeciej z Góry Świętej Anny – w oczach kustosa sanktuarium	19
Ideelle Inhalte der Figur der hl. Anna Selbdritt auf dem Sankt Annaberg – in den Augen des Kustos (Zusammenfassung)	30

o. ADAM JAN BŁACHUT OFM

Zespół kościelno-klasztorny reformatów na Górze Świętej Anny w świetle ustawodawstwa zakonnego i budownictwa małopolskiej prowincji w XVII i XVIII wieku	33
Die Kirchen- und Klosteranlage der Reformaten auf dem Sankt Annaberg im Lichte der Ordensgesetzgebung und des Bauwesens der kleinpolnischen Provinz im 17. und 18. Jh. (Zusammenfassung)	47

ZBIGNIEW BANIA

Góra Świętej Anny – Jerozolima i Rzym Górnego Śląska	49
Mount Saint Ann – Upper Silesian Jerusalem and Rome (abstract)	58

ANNA MITKOWSKA

Kalwaria na Górze Świętej Anny w kontekście europejskiej sztuki ogrodowej	59
Die Kalvarienanlage auf dem Sankt Annaberg im Kontext der europäischen Gartenkunst (Zusammenfassung)	73

JERZY GORZELIK

Góra Świętej Anny i twórcy sztuki sakralnej w majoracie cerekwicko-żyrowskim	75
Der Sankt Annaberg und die in der Majoratsherrschaft Polnisch Neukirch-Zyrowa wirkenden Künstler (Zusammenfassung)	89

JAROMÍR OLŠOVSKÝ

Johann Nitsche – zapomenutý sochař z Opavy a jeho tvorba na Hoře Sváté Anny	91
Johann Nitsche – zapomniany rzeźbiarz z Opawy i jego działalność na Górze Świętej Anny (streszczenie)	101
Johann Nitsche – the forgotten sculptor from Opava and his activities on Mount Saint Ann (abstract)	102

MARIE SCHENKOVÁ

Podíl slezské sochařské rodiny Kutzerů na výzdobě kostela na Hoře Sváté Anny a jiných slezských poutních míst	103
---	-----

Udział śląskiej rodziny rzeźbiarskiej Kutzerów w dekoracji kościoła na Górze Świętej Anny i innych miejsc pielgrzymkowych na Śląsku (streszczenie)	112
Anteil der Bildhauerfamilie Kutzer an der Dekoration der Kirche auf dem Sankt Annenberg und der anderen Wallfahrtsorten in Schlesien (Zusammenfassung)	113
JOANNA LUBOS-KOZIEŁ	
Grota lurdzka na Górze Świętej Anny na tle innych śląskich naśladownictw Groty Massabielle	115
Lourdesgrotte auf dem Sankt Annenberg im Vergleich zu den anderen schlesischen Nachahmungen der Grotte Massabielle (Zusammenfassung)	128
KLAUDIA POŁOK	
Legendowa topografia Góry Świętej Anny i okolic (krzyże i kapliczki)	131
Sagentopographie des Sankt Annaberges und der Umgebung (Kreuze und Kapellen) (Zusammenfassung)	146
GEORG MITSCHKE	
Das künstlerische Wirken der Familie Mitschke in Schlesien mit besonderer Berücksichtigung der Arbeiten in der St. Anna-Kirche auf dem Sankt Annenberg	149
Działalność artystyczna rodziny Mitschke na Śląsku ze szczególnym uwzględnieniem prac w kościele św. Anny na Górze Świętej Anny (streszczenie)	168
KAZIMIERZ S. OŻÓG	
Znak pielgrzyma. Pomnik Jana Pawła II na Górze Świętej Anny i monumenty papieskie w innych polskich sanktuariach	169
Ein Zeichen des Pilgers. Das Denkmal Johannes Pauls II. auf dem Sankt Annenberg und Monumente des Papstes in anderen Wallfahrtsorten in Polen (Zusammenfassung)	185
URSZULA ZAJĄCZKOWSKA	
Zabytki z Góry Świętej Anny jako miejsca pielgrzymek i odpustów w zbiorach Muzeum Śląska Opolskiego	187
Mit dem Wallfahrts- und Kirmesort Sankt Annenberg verbundene Gegenstände in den Sammlungen des Museums des Oppelner Schlesiens (Zusammenfassung)	199
MARIE SCHENKOVÁ	
Devoční grafika a obrázky svatých spojené s Horou Svaté Anny ve sbírkách Slezského zemského muzea v Opavě	201
Grafika dewocyjna i obrazki świętych związane z Górą Świętej Anny w zbiorach Śląskiego Muzeum Krajowego w Opawie (streszczenie)	203
Mit dem Sankt Annenberg verbundene Andachtsgraphik und Heiligenbilder in den Beständen des Schlesienschen Landesmuseums in Troppau (Zusammenfassung)	204
MARIUSZ PUCIA	
Śpiewy kalwaryjskie na Górze Świętej Anny w żywej tradycji	205
Die lebendige Tradition des Kalvariengesanges auf dem Sankt Annenberg (Zusammenfassung)	214
ks. JAN GÓRECKI	
Restrykcje wobec pielgrzymów zdążających na Górę Świętej Anny, do Częstochowy i Piekar w czasie kulturkampfu w świetle publikacji gazety „Katolik”	215
Repressalien gegen die zum Sankt Annenberg, nach Tschenstochau und nach Deutsch-Piekar wallfahrenden Pilger während des Kulturkampfes in der Darstellung der Zeitung „Katolik“ (Zusammenfassung)	224

WANDA MUSIALIK

- Międzywojenna prasa polska na Śląsku miejscem kształtowania tradycji świętoanieńskiej 227
- Gestaltung der hl. Anna-Tradition durch die polnische Presse der Zwischenkriegszeit in Schlesien (Zusammenfassung) 238

ks. HENRYK OLSZAR

- Organizacja świątyni „zastępczej” dla kultu św. Anny w diecezji katowickiej po podziale Górnego Śląska w 1922 roku 239
- Besorgung einer Ersatzkirche für die Annaverehrung in der Diözese Kattowitz nach der Teilung Oberschlesiens 1922 (Zusammenfassung) 249

Artyści, kulty, pielgrzymowanie

IDIS B. HARTMANN

- Pilger am Grab der heiligen Hedwig in der Klosterkirche zu Trebnitz. Die Illustrationen des Hedwig-Codex von 1353, die Einflüsse auf die Bildtradition und die künstlerische Gestaltung 253
- Pielgrzymi u grobu św. Jadwigi w kościele klasztornym w Trzebnicy. Ilustracje kodeksu o św. Jadwidze z 1353 roku, ich wpływ na tradycję ikonograficzną i artystyczną (streszczenie) 266

BOGUSŁAW CZECHOWICZ

- Artystyczne refleksy śląskich pielgrzymek do Jerozolimy około 1500 roku 267
- Künstlerische Reflexe der Wallfahrten von Schlesien nach Jerusalem gegen 1500 (Zusammenfassung) 280

JOWITA JAGLA

- Droga nawracająca świat. Kilka słów o ikonografii świętych pielgrzymów w sztuce średniowiecznej Śląska, Pomorza i Warmii 283
- Der Weg, der die Welt bekehrt. Einige Worte zur Ikonographie heiliger Pilger in der Kunst des Mittelalters in Schlesien, Pommern und Ermland (Zusammenfassung) . . . 295

JANUSZ ST. KĘBŁOWSKI

- Zagadnienie grafiki dewocyjnej w twórczości Albrechta Dürera 297
- Die Frage der Andachtsgrafik im Schaffen Albrecht Dürers (Zusammenfassung) . . . 306

ONDŘEJ JAKUBEC

- Poutní místa, poutě a milostné obrazy v mecenátu a politice olomouckých biskupů raného novověku. Několik poznámek k poznání konfesionalizačních praktik na předbělohorské Moravě 307
- Miejsca pielgrzymkowe, pielgrzymki oraz cudowne obrazy w mecenacie i polityce biskupów olomunieckich we wczesnych czasach nowożytnych. Kilka uwag na temat praktyk konfesjonalizacyjnych na Morawach w okresie przed bitwą pod Białą Górą (streszczenie) 320
- Pilgrimage places, pilgrimages and miraculous pictures in art patronage and politics of bishops of Olomouc in early modern times. Some comments on confessionalization practices in the Moravia in the period before White Mountain battle (abstract) 321

GRAŻYNA JURKOWLANIEC

Obrazy i figury kultowe w programach dekoracji sanktuariów Śląska i dawnego Hrabstwa Kłodzkiego	323
Cult images in the programmes of the decoration of sanctuaries in Silesia and in former Kłodzko County (abstract)	337

GRZEGORZ WOJTURSKI

„Domy mądrości na wyniosłościach położone”. O kaplicach św. Anny na Śląsku i w dawnym Hrabstwie Kłodzkim	339
„Auf der Höhe gelegene Häuser der Weisheit”. Über die hl. Annakapellen in Schlesien und der ehemaligen Grafschaft Glatz (Zusammenfassung)	355

ANDRZEJ KOZIEŁ

Kalwaria w Krzeszowie, opat Bernhard Rosa i <i>Krzeszowski modlitewnik pasyjny</i> , czyli o tym, jak wyglądała pierwsza „Nowa Jerozolima” na Śląsku	357
Die Kalvarienanlage in Grüssau, Abt Bernhard Rosa und das <i>Grüssauer Passionsbuch</i> : Über das Aussehen des ersten „Neuen Jerusalems” in Schlesien (Zusammenfassung)	370

ARTUR KWAŚNIEWSKI

Geneza założenia kalwaryjskiego w Wambierzycach w ziemi kłodzkiej w świetle mitologii rodowej von Osterbergów	371
Die Entstehung der Kalvarienanlage in Albendorf im Glatzer Bergland im Lichte der Familienmythologie derer von Osterberg (Zusammenfassung)	384

MATEUSZ KAPUSTKA

<i>Flexis genibus</i> . Kaplica Świętych Schodów w Sośnicy i model jej pobożnych odwiedzin w porównaniu z rzymskim pierwowzorem	387
<i>Flexis genibus</i> . Die Kapelle der Heiligen Treppe in Schosnitz und die Anweisung, sie fromm zu besuchen, im Vergleich zum römischen Vorbild (Zusammenfassung)	405

KATARZYNA BRZEZINA

Jezuicki kościół w Opawie a kult cudownego obrazu Matki Boskiej	407
Die Jesuitenkirche in Troppau und die Verehrung des Maria-Gnadenbildes (Zusammenfassung)	418

BOGUSŁAW CZECHOWICZ

Zapomniane górnice mikrosanktuarium. Projekty kaplic w Horní Údolí autorstwa Michaela Kleina	419
Ein vergessener kleiner Wallfahrtsort für Bergleute. Michael Kleins Entwürfe für Kapellen in Obergrund bei Zuckmantel (Zusammenfassung)	424

MILAN TOGNER

Moravský malíř Antonín Martin Lublinský – rodák z Lešnice pod Horou Svaté Anny	425
Morawski malarz Antonín Martin Lublinský – rodak z Lešnicy pod Górą Świętej Anny (streszczenie)	435
Moravian painter Antonín Martin Lublinský – the native of Lešnica under Mount Saint Ann (abstract)	436

JANA OTMAROVA

Barocke Ambitusanlagen in Böhmen und Mähren. Ihre typusbildende Bedeutung innerhalb der mitteleuropäischen Architekturgeschichte	437
Barokowe budowle z obejściem w Czechach i na Morawach. Ich znaczenie dla ukształtowania się nowego typu architektonicznego w historii architektury środkowoeuropejskiej (streszczenie)	453

ULRICH FÜRST

Die Wallfahrtskirche auf dem Grünen Berg bei Saar – Heilserwartung und Baugestalt im Lichte der Einweihungsfestschrift von 1722	455
Kościół pielgrzymkowy na Zielonej Górze koło Żd'aru – oczekiwanie zbawienia a kształt budowli w świetle księgi pamiątkowej z poświęcenia kościoła w 1722 roku (streszczenie)	470

MARTIN PAVLIČEK

Altötting v Olomouci. K nerealizovanému projektu jezuitského kostela Panny Marie v Olomouci	471
Altötting w Ołomuńcu. Niezrealizowany projekt jezuickiego kościoła pielgrzymkowego Najświętszej Marii Panny w Ołomuńcu (streszczenie)	482
Altötting in Olomouc. Unrealized project of a Jesuit pilgrimage church of the Virgin Mary in Olomouc (abstract)	483

ANNA SYLWIA CZYŻ

Kalwaria Żmudzka – zapomniana fundacja biskupa Jerzego Tyszkiewicza	485
Kalwaria Żmudzka – the forgotten foundation of bishop Jerzy Tyszkiewicz (abstract) . .	498

MAREK DERWICH

Ślężacy na tysej Górze. Z dziejów funkcjonowania świętokrzyskiego ośrodka pielgrzymkowego	499
Schlesier auf dem Berg Łysa Góra. Aus der Geschichte des Heilig-Kreuz-Wallfahrtszentrums (Zusammenfassung)	509

BOGDAN KŁOCH

Ślady kultu św. Anny w Rybniku i okolicach	511
Spuren der Annaverehrung in Rybnik und in der Umgebung (Zusammenfassung) . . .	520

ks. KAROL MOZOR

Miejsca pielgrzymkowe i szczególnego kultu na Śląsku Cieszyńskim w obecnych granicach Rzeczypospolitej	521
Wallfahrtsorte und Orte besonderer Verehrung im heutigen polnischen Teil des Teschener Schlesiens (Zusammenfassung)	538

ks. MIECZYŚLAW KOGUT

Ruch pielgrzymkowy i rozwój kultu Męki Pańskiej przy kaplicy Świętych Schodów w Sośnicy po 1945 roku	541
Die Wallfahrtsbewegung und Entwicklung der Leiden-Christi-Verehrung an der Kapelle der Heiligen Treppe in Schosnitz nach 1945 (Zusammenfassung)	550
Spis ilustracji	551
Ilustracje kolorowe	565